

Dokapitalizacije bank, krediti in nadzorniki

KANAL A, 11.06.2013, SVET NA KANALU A, 18.00

GREGOR TREBUŠAK: Šele drugi dan v tedni gre h koncu, pa je država že izgubila skoraj milijardo. No natančneje 900 milijonov evrov. Toliko je teh dveh dneh obljubila svojima največjima bankama. Aleš Hauc. Na čelu štajerske NKBM namreč potrebuje dodatnih 400 milijonov evrov, Janko Medja z NLB-ja pa je bivši minister Janez Šušteršič konec lanskega leta sicer odrekel 375 milijonov evrov, no je pa danes politika privolila, da bo v svojo največjo banko vložila kar neverjetnih dodatnih 500 milijonov evrov. Ja iz dneva v dan hočejo več in več našega denarja, ljudje, ki ve težje krpajo mesec z mesecem, pa so ob teh številkah razumljivo ogorčeni. O kapitalizmu brez bank preprosto ne gre. Ker NLB ne daje kreditov, trpi celotno slovensko gospodarstvo, od NKBM-ja pa je odvisna celotna štajerska regija, ki je že tako ali tako ena najbolj prizadetih. Hočeš nočeš, banke preprosto moramo sanirati, pa čeprav bo teh 900 milijonov padlo na 2 milijardi, ki smo ju že vrgli vanju. No kup vprašaj se torej poraja, Marko ob teh novicah včeraj in tudi danes, najprej od kod bomo denar vzeli in predvsem ali bo to dovolj, imamo kakšna zagotovila, da nam čez pol leta ne bo treba na primer v banke zmetati še kakšne milijarde, kaj praviš?

MARKO MILENKOVIČ: Odgovor na prvo vprašanje je denar in pa ali ga pravzaprav imamo. Država bi v kapital bank lahko pretvorila depozite, ki jih je v banko vložil že nekdanji finančni minister Križanič in sedaj država nikakor jih ne more vzeti iz bank, torej so tam in to bi bila še najcenejša možnost. Ne smemo tudi pozabiti, da se je minister Čufar nedavno nazaj v Ameriki zadolžil za 2,6 milijarde evrov in tudi od tu bo država lahko vzela teh 900 milijonov evrov, pa čeprav se je zato zelo drago zadolžila. Torej denar imamo. Odgovor na drugo vprašanje pa je definitivno ne. Prav nobenega zagotovila nimamo, da bo to zadnja dokapitalizacija državnih bank. Prej bi si upal trditi, da nasprotno. Skoraj gotovo bomo še morali vsaj nekaj denarja zagotoviti tudi tretji največji banki Abanki, tretji največji državni banki. Pa tudi sicer je država že napovedala delovanje Slabe banke, s katerim bo še dodatno pomagala državnim bankam. No ta bi morala začeti delovati že ta mesec, a se nekako zamika, na njeno delovanje pa računata tudi oba dva največja državna bankirja. Poglejmo:

(prispevek)

MILENKOVIČ: NKBM bo dobila 400 milijonov, s katerimi bo Hauc pokril dobrih 200 milijonov evrov lanske izgube, pa tudi Medji bo večino 500 milijonsko dokapitalizacije pobrala lanska 300 milijonska izguba. 900 milijonov evrov torej. Pričakujete, da bo dala država?

JANKO MEDJA (predsednik uprave NLB): Glede na današnji sklep pričakujem, da bo.

MILENKOVIČ: To pričakovanje je povsem razumljivo od Medje, ki vodi tudi najbolj spolitizirano državno banko.

MEDJA: Pravzaprav se ne zavedam, da bi proces privatizacije tekel, če smo pošteni.

MILENKOVIČ: In tudi Hauc, ki že vse odkar je sedel na čelo NKBM-ja stiska roke tudi potencialnim novim lastnikom, tako pošteno tega denarja ne pričakuje od koga tretjega.

ALEŠ HAUC (predsednik uprave NKBM): Vsak razumn strateški partner verjetno tega ne bo naredil ne, to bo naredil šele takrat, ko bodo prenosni gotovi in ko bo banka očiščena slabih terjatev. Do takrat pa bo verjetno morala vstopiti država.

MILENKOVIČ: In ko Hauc že omenja slabo banko, tudi Medja si rešitve za NLB ne predstavlja brez dodatne podpore, spet državne Slabe banke.

MEDJA: Te obsegi so bili s strani države nekako definirani v njenih programih, kolikor vem nekaj čez 3 milijarde za 3 banke, od tega grobo polovico je verjetno mišljeno za NLB.

MILENKOVIČ: V celoti je država vrednost garancij za Slabo banko omejila za največ 4 milijarde evrov. Kljub tem 900 milijonom, pa ostaja odprto vprašanje ali oziroma koliko denarja bodo državne banke še potrebovale.

HAUC: Kakšne bodo prevzemne vrednosti na Slabo banko in kolko bo vsaka banka morala še dvigovat dodatnih oslabitev.

MILENKOVIČ: Banke in država bodo tu sicer morale po soglasje k Evropski komisiji, a če država za slabe kredite ne bo pripravljena plačati cene, ki jo postavljajo bankirji, bo za razliko od banke pač morala še enkrat dokapitalizirati. No in vse to gre seveda na naš račun. Država z našim denarjem bankam plačuje kredite, ki so jih politično nastavljeni bankirji delili političnim direktorjem in prijateljem, ki pa jih zdaj nikakor ne uspejo odplačati.

TREBUŠAK: Ja zato zgodbo spremlja tudi Mirko Mayer, ki je prav danes dobil dokumente, ki kažejo na to kar je omenil Marko Milenkovič, prijateljsko politično kreditiranje. Da nepremičninski mogotec Jurij Pogačar sodi v posvečene kroge politične levice je že razkrila afera NPU, v času Katarine Kresal, no danes pa razkrivamo, da prezadolženi podjetnik, ki največji državni banki že nekaj časa ne odplačuje posojil, očitno ne bo razlaščen. Čeprav je NLB v njegova podjetja zmetala na desetine milijonov evrov, ga zdaj, ko je prišel čas za rubež, celo rešuje.

MIRKO MAYER: Najbrž niste vedeli, da je največja državna banka v štirih podjetjih Igorja Jurija Pogačarja nasedla s kar 41 milijoni evrov in te dni, ko prosi za novo dokapitalizacijo, NLB svojo izpostavljenost še povečuje. Pogačarju pred dnevi namreč odobrijo nov kredit v višini 750.000 evrov. Danes razkrivamo predlog za odobritev: zaupni dokument NLB na 21. straneh, ki ha 23. maja podpiše direktor Sektorja za intenzivno obravnavo podjetij Darko Torkar. Ob našem današnjem klicu ni prav zgovoren.

MARKO TORKAR (direktor intenzivne obravnave NLB): Najboljš, da naslovite to vprašanje čist uradno na našo službo za stike z javnostjo, pa vam bomo posredval odgovor.

MAYER: Vi nebi mogli niti v enem stavku...

TORKAR: ...Ne.

MAYER: ...tukaj pojasnt?

TORKAR: Ne. Žal ne.

MAYER: Uradnega odgovora banke tudi 3 ure kasneje še vedno nimamo, gre pa nedvomno za posojila Kemične tovarne Pinus, v 100% lasti Igorja Jurija Pogačarja. Tam so namreč med oktobrom 2007 in marcem 2009, pri NLB najeli štiri posojila, v skupnem znesku 20 milijonov evrov. Znesek je najbrž ne povsem naključno, enak investiciji v novo tovarno biodizla, kis o jo na štajerskem postavili, ko je bilo podjetje že v finančnih težavah. Nad tem se februarja lani zgraža celo tamkajšnji župan.

BRANKO LEDINEK (župan Občine Rače-Fram): Enostavno nimam pravega odgovora na vprašanje, zakaj so naredili novo tovarno biodizla, ki že tako rekoč leto in pol stoji.

MAYER: Med tem so delavci že zamujali s prispevki. Danes je dolg Pinusa do zdravstvene in pokojninske blagajne že čez 130.000 evrov. Število zaposlenih pa je s 149 padlo na 82.

JOŽE PREDIKAKA (skladišče v Pinusu): Prestrašeni smo ne kaj bo z nami. Smo glih v teh letih, ko je najtežje pol zaposlitev najt ne.

MAYER: A potrpljenje NLB do dokazano slabega gospodarja je očitno neomejeno. Tri kredite v skupni višini 12 milijonov evrov, bi moral Pogačar plačati že do 1. oktobra lani. No plačal je do zdaj samo tri milijone, za plačilo ostalih 9. milijonov, so mu rok podaljšali do 31. decembra letos. Tole nam je Igor Jurij Pogačar povedal danes.

IGOR JURIJ POGAČAR (lastnik podjetja Pinus TKI): (nerazumljivo) takih firm je morje ne. A bomo vse zaprl, a bomo tiste k majo perspektivo, proizvodnjo na kakršenkoli način rešval?

MAYER: Četrty, največji, osem milijonski kredit naj bi Pogačar konec leta šele začel odplačevati. Z obrestmi je tako NLB-ju dolžen več kot 18 milijonov evrov, več kot 13 jih je popolnoma nezavarovanih. In ja ob

vsem tem se je NLB zdaj odločil za novo posojilo Pogačarju, za novih 750.000. Čeprav sami ugotavljajo, da to odstopa od vseh meril, internih usmeritev in mnenja strokovnih služb v NLB. Igor Jurij Pogačar je očitno prevelik, da bi padel. Od Katarine Kresal, pa vse do Gašperja Gašparja Mišiča. V Pinusu danes namreč sporočajo, da jim je do novega posojila odločilno pomagal prav vladni sekretar s pooblastili predsednice vlade.

TREBUŠAK: Mirko hvala lepa za tole. Marko prav takšne stvari se dogajajo v državnih bankah že ves čas ne, in zato nikoli ne spustimo notri tujcev?

MILENKOVIČ: Ja res je. Samo spomnimo se kako smo belgijsko KBC izigrali prav v NLB-ju. NLB-ja zato tudi nikoli nismo spustili na borzo, čeprav smo to vseskozi napovedovali. No na današnji skupščini največje državne banke novo presenečenje: državni lastniki so sicer napovedali, da bodo število nadzornikov z 11 skrčili na 7, a so nato na skupščini na presenečenje pravzaprav vseh, iz nadzornega sveta pometali pravzaprav prav vse tujce, tudi take z znanjem in mednarodno priznane strokovnjake s konkretnimi izkušnjami, ki so uspešno sanirali banke v Veliki Britaniji in Islandiji. Torej ljudi z znanjem in izkušnjami, ki bi jih NLB zdaj res krvavo potrebovala. Vprašanje pa je ali ta menjava nadzornega sveta napoveduje tudi menjavo uprave. Če bo do tega prišlo, se bo to seveda zgodilo v res nekem neugodnem trenutku. Vendar to po našem nebi bilo pravzaprav preveliko presenečenje. No in ta naša omejenost, to zaprtost na obdelovanje lastnega pač peskovnika, vrtička, se zavedajo tudi v tujini. In poglejmo si samo izjavo, pač kaj je danes povedala zdaj že bivša nadzornica, islandska nadzornica Nove ljubljanske banke Mariane MARIANNE OAKLAND (Nekdanja nadzornica NLB): V Sloveniji sem si želel nov začetek, a to ni bil prelom s preteklostjo. Transparentnost je pomembna. Pomembno je, da mali delničarji v naprej vedo, za kakšne nadzornike glasujejo, in se lahko odločijo, tako kot politika. In končno, žal kaže, da v Sloveniji ne moreš biti neodvisen. Hvala.

TREBUŠAK: Marko neverjetna izjava je tole ne. Naša politika si vedno želi posebej nadzora nad temi največjimi finančnimi institucijami, s katerih si je vedno lahko zagotoviti dobro korist, nekaj podobnega se prav ta trenutek dogaja na skupščini Zavarovalnice Triglav, kajne?

MILENKOVIČ: Ja res je. Prva na skupščini Zavarovalnice Triglav se bije enak oziroma še bolj srdit boj za nadzornike. Tu se politika namreč res vedno trudi zavladatai, kajti prav Triglav je tista inštitucija, ki ima v državi največ resursov, s katerimi lahko tisti, ki jih obvladujejo pomagajo raznim prijateljem za razna svetovanja, pogodbe, sponzorstva, marketing, pravo in vsa druga orodja, ki jih imajo na voljo. Vendar ta skupščina še traja. Za razliko od NLB-ja in NKBM-ja pa je država na Triglavu še vedno brez glasovalnih pravic. Torej bodo tam ključno besedo imeli mali delničarji, mali delničarji. Prav tisti, ki so na skupščinah obeh bank bili pravzaprav izigrani in so pogoreli. Vendar kot rečeno, skupščina še traja in še čakamo kaj se bo tam pravzaprav zgodilo.

TREBUŠAK: Ja in o tem bova govorila jutri. Marko za danes pa najlepša hvala, dovolj je bilo slabih novic. Nasvidenje.